

Ukážka č. 1

Iba jedna tretina plochy hlavného mesta Švédska je zastavaná. Zvyšok tvoria voda a parky. Rybári lovia lososy hneď vedľa budovy opery a národný park je umiestnený v centre mesta. Obrí komplex leží na 14 ostrovoch, a preto je naň najkrajší pohľad z vody. Najexkluzívnejšia časť mesta je Gamla Stan, práve tu otec mesta postavil svoju pevnosť. Nachádzajú sa tu vzácne budovy zo 17. a 18. storočia. Na nich sa hrdo vypínajú erby a znaky kupeckých cechov. V úzkych uličkách sú umiestnené exkluzívne umelecké galérie, drahé kluby a čarovné butiky. Na dvoroch hrajú chlapci hokej. Miesto puku malá loptička, na nohách kolieskové korčule. Mladí Švédi hrajú rýchlo a agresívne. Každý chlapec chce hrať v reprezentácii.

Švédi sa radi zabávajú, ale nemajú radi „bujarú“ zábavu a neporiadok. Švédsky mestský národný park sa nazýva Djurgarden. V zime tu zamrza kanál a desiatky chlapcov ho využívajú na korčuľovanie. V parku je i múzeum, kde turisti obdivujú vojnovú loď Vasa pripravovanú na vojnu s Poľskom. Obrovská loď sa, našťastie alebo bohužiaľ, potopila ihneď po slávnostnom spustení na vodu.

Plavba okolo ostrovov umožňuje pozorovať zalesnené ostrovy, ktoré sa prudko zvažujú do vody, ale i piesočné pláže. Kultúrny život je tu bohatší ako v iných európskych hlavných mestách. Je tu veľa múzeí, prichádzajú sem najslávnejšie divadelné súbory a orchestre a najvýznamnejší básnici a vedci z celého sveta. V hlavnom meste Švédska sa nedá nudiť.

Úlohy k textu:

1. Text ukážky sa viaže k mestu:

- A) Dublin
- B) Londýn
- C) Štokholm
- D) Amsterdam

2. Označ správne tvrdenie, ktoré vyplýva z textu.

- A) Švédi majú radi bujarú zábavu.
- B) Členovia kráľovskej rodiny dodnes bývajú v paláci.
- C) Švédsko je zem absolútnej rovnosti.
- D) Mestský národný park sa nazýva Djurgarden.

3. Vypíš y textu ukážky názov najexkluzívnejšej časti mesta.

4. Označ, ktoré tvrdenie nevyplýva z textu.

- A) Dve tretiny hlavného mesta tvorí voda a parky.
- B) V najkrajšej časti mesta sú úzke uličky s galériami, klubmi a obchodmi.
- C) Vojnová loď Vasa bola postavená pre vojnu s Poľskom.
- D) Každoročne sa v meste udeľuje Nobelova cena.

5. Ktorý šport je v Švédsku považovaný za posvätný?

6. Urč slovné druhy vo vete: *Na dvoroch hrajú chlapci hokej.*7. Vypíš podmet a prísudok z vety: Držiteľ Nobelovej ceny dostáva pamätnú medailu.8. Doplň do vety chýbajúce vhodné prísudky: Miesto puku malá loptička, na nohách kolieskové korčule.

9. Označ možnosť, v ktorej sú správne doplnené vynechané písmená v texte:

Jedným z držiteľov Nobelovej ceny je Alexander Isajevič Solženicyn. Časť života strávil v pracovných táboroch na súostroví Gulaq. Odtiaľ v-p-soval l-st-, ktor-m- kr-t-zoval komun-st-ck- režim.

- A) i, ý, y, í, i, i, ý, y, y, y, í, y, ý.
- B) ý, y, i, ý, y, i, i, y, í, i, i, i, i.
- C) i, ý, y, i, i, y, ý, i, i, i, i, ý.
- D) ý, y, i, ý, y, i, i, y, ý, i, i, i, i.

10. Označ možnosť, v ktorej sú všetky slová napísané gramaticky a pravopisne správne.

- A) v múzeu, s múzeami, od múzeí.
- B) k múzeam, o múzeách, od múzeí.
- C) od múzea, k múzeu, (vidím) múzea.

C) múzeá, od múzeí, s múzeami.

11. Podčiarknuté slovo vo vete nahraď iným slovom: *Súčasnosc' si vyžiadala v hlavnom meste Švédska viacero radikálnych zmien.*

- A) róznych
- B) nenápadných
- C) postupných
- D) rozumných.

12. V ktorej z možností dochádza k spodobovaniu vo všetkých slovách?

- A) loptička, chlieb, s bratmi
- B) prudko, loď, s loptičkou
- C) loď, desiatky, plavba
- D) švédsky, v úzkych, kolieska.

13. Urč skloňovacie vzory nasledujúcich slov z textu ukážky:

- A) obrí (komplex)
- B) orchester
- C) lososy
- D) tretina

14. Vypíš z textu ukážky všetky slová, ktoré vyjadrujú 3. stupeň prídavného mena.

15. Vypíš z textu ukážky jednu časticu.

16. Urč gramatické pády nasledujúcich slov:

- A) v (úzkych) uličkách
- B) na vojnu
- C) (postavil) pevnosť
- D) z vody

17. Slová švédsky, kupecký, mestský, národný vznikli slovotvorným spôsobom:

- A) skladaním
- B) skracovaním
- C) odvodzovaním
- D) spájaním

Ukážka č. 2

*Láska je strašne bohatá, láska tá všetko slúbi,
no ten, čo lúbil, sklamal sa a ten, čo sklamal, lúbi.
Prach dlhých, smutných letných dní na staré lístie padá,
poznala príliš neskoro, ako ho mala rada.*

18. Urč literárny druh ukážky č. 2.

19. Napíš rýmovú schému a pomenuj rým v ukážke č. 2.

20. Pomenuj umelecké prostriedky:

- A) *láska je strašne bohatá, láska tá všetko slúbi,*
- B) *Prach dlhých, smutných letných dní*

21. Doplň do viet chýbajúce slová.

- A) *Krátky epický žáner zobrazujúci jednu udalosť s malým počtom postáv, ktoré sa nevyvíjajú, sa nazýva .....*
- B) *Ustálené slovné spojenie, ktoré vyjadruje ľudovú múdrosť a má poučný charakter, sa nazýva.....*

Klíč správných odpovědí:

Úloha	Správná odpověď	Body
1.	C	1b
2.	D	1b
3.	Gamla Stan	1b
4.	D	1b
5.	hokej	1b
6.	Predložka – podstatné meno – sloveso –prídavné meno - podstatné meno – podstatné meno	6b
7.	držiteľ dostáva	2b
8.	Miesto puku je malá loptička, na nohách majú kolieskové korčule.	2b
9.	C	1b
10.	D	2b
11.	A	1b
12.	B	1b
13.	A) obrí (komplex) - páví B) orchester - stroj C) lososy - dub D) tretina - žena	4b
14.	najexkluzívnejšia – najslávnejšie – najvýznamnejší	3b
15.	Iba, práve, našťastie, bohužiaľ	1b
16.	A) v (úzkych) uličkách - L B) na vojnu - A C) (postavil) pevnosť - A D) z vody - G	4b
17.	C	1b
18.	lyrika	1b
19.	aabb – združený rým	2b
20.	A) metafora B) epiteton	2b
21.	A) poviedka B) príslovie	2b
Spolu		40

O 5. storočí sa hovorilo ako o Periklovom storočí. Z/S hľadiska dejín nie je/ nieje táto pocta veľkému mužovi A/aténskeho štátu prehnaná. Aténčania boli jedin_, ktor_ M/maloázijcom prišl_ na pomoc, keď sa vzbúr_l_ proti moci kráľa. A opäť to boli A/atén_, ktoré takmer sam_ zastavil_ v roku 490 útočníkov pri M/maratóne a v roku 480 zabezpečil_ rozhodujúce v_ťazstvo G/gréckeho loďstva pri Salamíne. D_namizmus remeselníkov/u a obchodníkou/v im umožnil zabez/spečiť si ekonomickú prevahu a svoj_m odvážn_m postojom proti Perzii si z_skali veľkú morálnu prestíž/š. Aténčania r_chlo vnútil_ svoju nadvládu celej E/egejskej oblasti. S/Zpočiatku akceptovaná nadvláda umožnila Aténom počas tridsiat_ch rokov, ktoré sa časovo zhodoval_ s Periklovou mocou/v, aby sa stali ak_msi intelektuáln_m a umeleck_m hlavn_m mestom G/gréckeho sveta, miestom, kde sa rozvíjal_talent_, kde sa koncentrovala tvor_vá energia. Hoci táto prevaha bola tvrdo potlačená a napokon aj zvrhnutá počas P/peloponézskej vojn_ koalíciou/v súperou/ v Atén, v oblasti umenia a m_slenia zostala nezvratná.

Kľúč

O 5. storočí sa hovorilo ako o Periklovom storočí. Z/S hľadiska dejín nie je táto pocta veľkému mužovi aténskeho štátu prehnaná. Aténčania boli jediní, ktorí Maloázijcom prišli na pomoc, keď sa vzbúrili proti moci kráľa. A opäť to boli Atény, ktoré takmer samy zastavili v roku 490 útočníkov pri Maratóne a v roku 480 zabezpečili rozhodujúce víťazstvo gréckeho loďstva pri Salamíne. Dynamizmus remeselníkov a obchodníkov im umožnil zabezpečiť si ekonomickú prevahu a svojím odvážnym postojom proti Perzii si získali veľkú morálnu prestíž. Aténčania rýchlo vnútili svoju nadvládu celej egejskej oblasti. Spočiatku akceptovaná nadvláda umožnila Aténom počas tridsiatich rokov, ktoré sa časovo zhodovali s Periklovou mocou, aby sa stali akýmsi intelektuálnym a umeleckým hlavným mestom gréckeho sveta, miestom, kde sa rozvíjali talenty, kde sa koncentrovala tvorivá energia. Hoci táto prevaha bola tvrdo potlačená a napokon aj zvrhnutá počas peloponézskej vojny koalíciou súperov Atén, v oblasti umenia a myslenia zostala nezvratná.

Odpoveďový hárok

kód žiaka: .....

P. č.	Odpovede	Body
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.	A) B) C) D)	
14.		
15.		
16.	A) B) C) D)	
17.		
18.		
19.		
20.	A) B)	
21.	A) B)	
Spolu		